IZDVOJENO

Testirati i pratiti!

Čak pet dana nije evidentirana niti jedna nova osoba zaražena koronavirusom prošli tjedan u Varaždinskoj županiji, a onda je u nedjelju zabilježeno još šest oboljelih. Broj sam po sebi nije zabrinjavajući, već što se radi o osobama koje nisu bile u samoizolaciji. Čak ni obitelj čiji su se članovi bili „neko vrijeme kod kući“, ali su se „negdje zarazili“. Ali to nije sve. Prve simptome imali su još 21. ožujka, a onda su se liječili kod kuće, držeći se uputa obiteljskog liječnika!? Jedina poruka upućena s tim u vezi bila je da se "treba pridržavati svih mjera". Međutim, kako su pokazali podaci koje je prošli tjedan objavio Google, žitelji Varaždinske županije viceprvaci su u pridržavaju mjera socijalnog distanciranja.

Očigledno, široke restriktivne mjere, iako su od pomoći, ne mogu jamčiti da do zaraza neće doći. Nužne su bolje procedure za sumnjive slučajeve, bolja praćenja i šira testiranja, i to pravovremena, tako s smanje novi kontakati, a starih se lakše prisjeti. Upravo zahvaljujući tome, Južna Koreja opet otvara škole, dok proizvodnju nije nikad ni zatvarala kao mi. Radi se i u Tajvanu, zemlji koja ima 23 milijuna stanovnika te manje od 400 slučaja zaraze virusom SARS-CoV-2 i pet preminula.

Tako zacijelo ne bi bilo da još u prosincu na otoku uz Kinu nisu počeli mjeriti temperaturu i gledati simptome putnika na letovima iz Wuhana, a koji dan kasnije – dok se u nas raspravljalo o predsjedničkim izborima, novom ministru i sl. – slali su u kućne karantene ili bolnice sve koji su posljednjih 14 dana putovali izvan zemlje te imali groznicu ili kašalj... Oni u karantenama, praćeni su pomoću mobitela, a uvedene su i linije za prijavu kršenja karantena, kao i mjerenja temperature prilikom ulaska u centre i dr.

Dakle, sačuvali su se životi, zdravlje i gospodarstvo na štetu nekih osobnih prava i sloboda. Kod nas se, međutim, već utvrđivanje položaja mobitela doživljava kao uvod u diktaturu, iako su na vrlo sporan način donose teže mjere koje osiljnije krše ljudska prava, kao što je zabrana napuštnja prebivališta… **I.Kr.**

PITALI SMO

Bojite li se krize zbog koronavirusa?

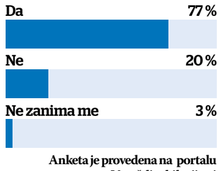

Anketa je provedena na portalu Varaždinskih vijesti www.varazdinske-vijesti.hr

OTVORENO Studenti sestrinstva Sveučilišta Sjever otkrivaju kako u vrijeme epidemije koronavirusom spajaju rad i učenje

Dežuraju po 24 sata, a onda pišu seminare i slušaju predavanja

- Kako uspijevamo? Redovan posao i fakultetske obveze nisu nemoguća misija, no zahtijevaju dobru organizaciju. Trenutno smo više usmjereni na naše radne obveze, ali trudimo se što više pratiti nastavu online - poručuje studentica prve godine diplomskog studija sestrinstva Sveučilišta Sjever Zorica Martić

Irena Haračić Pintarić

Rade u bolnicama i zavodima, dežuraju po 24 sata, majke su, očevi i uz sve to - odgovorni studenti. Zoran Žeželj, Zorica Martić i Ines Kučko troje su studenata sestrinstva Sveučilišta Sjever koji posljednjih mjesec dana uspješno usklađuju posao i obitelj s pisanjem seminara, prezentacija i rješavanjem zadataka za studij koji se već gotovo mjesec dana zbog epidemije koronavirusom odvija online.

- Kvalitetno planiranje je ključan faktor obavljanja svih obaveza prema poslu, fakultetu i obitelji koja ima puno razumijevanja i bez njihove potpore to bi bilo nemoguće – priznao je Zoran Žeželj, glavni tehničar Zavoda za hitnu medicinu Varaždinske županije

Važna podrška obitelji

- Kako uspijevamo? Redovan posao i fakultetske obveze nisu nemoguća misija, no zahtijevaju dobru organizaciju. Sada smo više usmjereni na naše radne obveze, ali trudimo se što više pratiti nastavu online. Sada je najvažnije ostati zdrav i izdržati novonastalu situaciju – poručuje bacc. med. techn Zorica Martić iz Zagreba, studentica prve godine diplomskog studija sestrinstva Sveučilišta Sjever.

U odnosu na vrijeme prije pojave koronavirusa puno se toga promijenilo: nema druženja i izmjene iskustva s kolegama, a najviše joj nedostaju predavanja sa zanimljivim predavačima i temama o kojima se uvijek voljelo raspravljati.

- Kao i uvijek, tako je i sada: mi smo najsretniji kada pomognemo i kada nekome od pacijenata izmamimo i u onim najtežim situacijama osmijeh na lice – istaknula je Zorica.

Novonastala situacija na drugačiji „radni ritam“ prisilila je i bacc. med. techn. Zorana Žeželja, studenta druge godine diplomskog studija sestrinstva koji radi kao glavni tehničar u Zavodu za hitnu medicinu Varaždinske županije. Iako mu je službeno radno vrijeme od 7 do 15 sati, njegova služba zahtjeva dostupnost 24 sata dnevno, posebno sada, u vrijeme epidemije koronavirusom.

- Kvalitetno planiranje je ključan faktor obavljanja svih obaveza prema poslu, fakultetu i obitelji koja ima puno razumijevanja i bez njihove potpore to bi bilo nemoguće – priznao je Zoran.

Za vrijeme trajanja opasnosti od zaraze koronavirusom, kada većina poslova staje, medicinske sestre i tehničari rade pojačano. Samo u ožujku za rad u sanitetskoj službi županijskog Zavoda za hitnu medicinu stiglo je osam novih kolegica i kolega.

- Svi mi spremni smo na stjecanje novih znanja i vještina, a ova specifična situacija prilika je da pokažemo naše sposobnosti – rekao je glavni tehničar Zavoda za hitnu medicinu Varaždinske županije.

Iako nije na „prvoj crti“ obrane, studentica treće godine preddiplomskog studija sestrinstva iz okolice Varaždina Ines Kučko aktivno pomaže u zajednici.

- Odlučila sam iskoristiti dosad stečeno znanje kako bih pomogla drugima u ovoj situaciji. Uglavnom pomažem svojim susjedima i starijim osobama u nabavci hrane te lijekova, a često s njima i popričam jer to je ono što im trenutno najviše nedostaje. Pokušavam im objasniti koliko je važno pridržavati se propisanih mjera te ih pozivam na strpljenje, a ako imaju nedoumice nastojim im pomoći s aspekta svoje struke - otkrila je Ines.

Nikad se ne žale

Mnogi tek sada, ističe, shvaćaju što znači biti medicinska sestra, odnosno tehničar. - Sestrinstvo je zahtjevna profesija: od nas zahtjeva puno odricanja, požrtvovnost i empatiju. Mi smo ti koji su prvi s pacijentima, s njima smo tijekom bolesti, kada ozdrave i idu kući, ali i kada umiru. Treba imati za to snage. Je li mi žao što sam odabrala biti medicinska sestra? Iskreno, nisam o tome razmišljala. Mogu reći da sam sada još više ponosna na to jer vidim da mogu pomoći drugima – istaknula je.

U ovoj iznimno teškoj situaciji koja pogađa cijeli svijet na Sveučilištu Sjever ponosni su na svoje studente.

- Kada nakon cjelodnevnih odrađenih smjena čujemo i vidimo naše studente kako aktivno sudjeluju u raspravama s profesorima i kolegama za vrijeme online predavanja, jako smo ponosni. Tada i vrlo često podjele s nama svoja iskustva napornog dana, no nikad se žale koliko im je teško, već najčešće ispričaju neku svoju simpatičnu situaciju, uspjeh sestrinske skrbi, zadovoljstvo nakon uspješne intervencije i na tome im se divimo – istaknula je pročelnica Odjela za sestrinstvo Sveučilišta Sjever doc. dr. sc. Marijana Neuberg.

- Je li mi žao što sam odabrala biti medicinska sestra? Mogu reći da sam sada još više ponosna jer vidim da mogu pomoći - istaknula je Ines

Čuvajte sebe, jer tako čuvate i nas

- Pazite se i pridržavajte svih mjera opreza. Ostanite doma, čuvajte svoje zdravlje i zdravlje vaših bližnjih jer tako čuvate i nas, koji brinemo za vas - poručila su studenti sestrinstva Sveučilišta Sjever.

Doc. dr. sc. Marijana Neuberg

„Zbog smjenskog rada neki studenti ne stižu prisustvovati u predavanjima u realnom vremenu. Zato smo im osigurali mogućnost da snimljena videopredavanja pregledaju kada su u prilici.“

WHO Varaždinski liječnik iz Geneve o ohrabrujućim spoznajama kod liječenja zaraženih koronavirusom

Postoje li (nove) mogućnosti terapije za COVID-19?

Povijest medicine zasićena je primjerima lijekova koji su djelovali u laboratoriju, ali nisu davali rezultate na živom ljudskom organizmu ili su zapravo bili štetni, upozorava dr. Nikica Daraboš, povodom poziva dr. Tedrosa, predsjednika Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), koji je pojedincima i državama poručio da se suzdrže od primjene terapija za koje se nije pokazalo da su učinkovite u liječenju COVID-19.

Međutim, Daraboš ukazuje i na ohrabrujuća saznanja u Kini. -U Kini se trenutno istražuje mogućnost upotrebe rekonvalescentne krvne plazme kao potencijalnog lijeka COVID-19 zaraženih bolesnika Naime, bolesnici koji su se oporavili od COVID-19 u krvi imaju antitijela koja mogu biti učinkovita protiv infekcije. Ta antitijela u krvnoj plazmi mogu se aplicirati bolesnicima COVID-19 kako bi se njihov imunološki sustav potaknuo na svoj vlastiti odgovor. Klonirana antitijela iz oporavljenih bolesnika s COVID-19 pokazala su impresivnu sposobnost neutraliziranja SARS-CoV-2, virusa koji stoji iza bolesti, u staničnoj kulturi te se postotak virusa, koji se veže za žive stanice, smanjio za gotovo 100 posto, piše Daraboš na svom blogu.

Rana klinička ispitivanja u Kini na deset pacijenata, kako nastavlja, pokazala su „značajno poboljšanje“ u roku od jednog do tri dana nakon primitka transfuzije krvne plazme, pri čemu su dva od tri bolesnika maknuta s mehaničke ventilacije ubrzo nakon transfuzije.

-Kineski stručnjaci su svoja saznanja temeljili na ograničenom uspjehu u liječenju drugih koronavirusa, poput SARS-a i MERS-a. Bolesnik koji se oporavlja s prethodno potvrđenom laboratorijskom dijagnozom COVID-19 može darivati krvnu plazmu tek dva tjedna nakon što se simptomi razriješe i samo ako je tada test na COVID-19 bio negativan. Tako donirana krvna plazma se - nakon što prođe ostala predviđena laboratorijska testiranja - infuzijom daje bolesniku s teškom bolešću COVID-19. Iako je obećavajuća vrsta terapije, rekonvalescentna krvna plazma nije učinkovita za svaku bolest, uključujući i za virusne bolesti poput ebole. Uspjeh u ispitivanju staničnih kultura još uvijek se mora dokazati na živom humanom organizmu,

Nikica Daraboš

navodi varaždinski liječnik, koji je nakon Varaždina, Zagreba i Splita, odnedavno nastavio svoju karijeru u Genevi.

ZZJZ VARAŽDIN

Počela su testiranja

Testiranja na koronavirus od prošlog utorka provodi i Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije. - Nakon početne validacije metode, do sada su testirana 54 uzorka. Zasad imamo kapacitet testiranja za 34 uzorka dnevno, a kada osposobimo dodatne djelatnike i započnemo s radom u dvije smjene, moći ćemo testirati do 70 uzoraka dnevno - rekao nam je u petak Marin Bosilj, ravnatelj Zavoda, dodavši da do kraja ovog tjedna planiraju započeti rad u kapacitetu od 70 uzoraka dnevno.

Testiranja uzoraka provode dipl. ing. molekularne biologije, liječnik specijalizant kliničke mikrobiologije, magistar medicinsko-laboratorijske dijagnostike i prvostupnik medicinsko-laboratorijske dijagnostike, a testove validiraju liječnici specijalisti mikrobiolozi.

Pojasnio je i postupak testiranja. - Postupak je lančana reakcija polimeraze s reverznom transkripcijom u stvarnom vremenu na kalupu virusne RNA koja se prvo mora izolirati iz kliničkih uzoraka (bris ždrijela/nazofarinksa). Testiranje je podijeljeno na dva koraka: prvo se izolira virusna RNA iz kliničkih uzoraka, a taj postupak traje 3-6 sati, ovisno o broju uzoraka. Slijedi drugi korak, sama reakcija PCR (2-3 sata), nakon čega se analiziraju i validiraju rezultati i izdaje nalaz pretrage. Za manje od 23 uzoraka moguće je dobiti nalaz za 5-6 sati od dospijeća u laboratorij, a za 23-34 uzoraka nalaz je gotov za 8 do 9 sati. Komponente za testiranje nabavljamo od raznih domaćih distributera laboratorijske opreme i reagensa - rekao je Bosilj. Napomenuo je da se zasad testiraju uzorci iz Opće bolnice Varaždin.

- U planu je testiranje uzoraka i iz "korona" ambulante u Domu zdravlja kada ona počne s uzimanjem briseva. Ne testiramo po vlastitom nahođenju nego isključivo prema ordiniranju liječnika iz OBV, "korona" ambulante, epidemiologa - istaknuo je Bosilj. Na pitanje može li se testom utvrditi prisutnost koronavirusa ako osoba nema simptoma, pojasnio je da je test niske osjetljivosti kod asimptomatskih osoba i može biti lažno negativan.

- Također može biti lažno negativan u ranoj fazi bolesti kod simptomatskih osoba i zahtijeva ponovljena testiranja. Test je pouzdaniji u osoba s jasno izraženim simptomima bolesti COVID-19 - naglasio je ravnatelj županijskog ZZJZ-a. **I.D.**

To je ono čega se bojimo više od mjesec dana, da će se pojaviti slučajevi kod kojih nemamo definirani trenutak u kojem je došlo do zaraze, rekao je Kudelić

KORONAVIRUS Broj oboljelih u Varaždinskoj županiji povećan na 30

Prvi slučajevi lokalnog prijenosa virusa

Ivana Dreven

Na području Varaždinske županije prvi su put evidentirani pacijenti s lokalnom transmisijom bolesti Covid-19, odnosno osobe zaražene koronavirusom, kod kojih nije definiran izvor zaraze. Na to je ukazao ravnatelj Opće bolnice Varaždin Nenad Kudelić u nedjelju, 5. travnja, kada je s načelnikom županijskog Stožera civilne zaštite Robertom Vugrinom izvijestio o šest novooboljelih osoba.

Posumnjali zbog gubitka njuha

Nakon pet dana bez novobolje-lih, time je u jednom danu u Varaždinskoj županiji broj zaraženih narastao na 30, od kojih je sedam osoba dosad ozdravilo.

- Među novooboljelima, jedna je osoba policijski službenik srednjih godina, čija je zaraza povezana s njegovim radom u Zagrebu. U tom kolektivu već smo imali potvrđeno nekoliko slučajeva zaraze koronavirusom, a njegovi kontakti su još uvijek u epidemiološkoj obradi. On je prije osam dana razvio simptome, znatno povišenu temperaturu. No, nije bio pod mjerom samoizolacije, ali se sam izolirao - rekao je Vugrin.

Četiri osobe članovi su jedne obitelji, od čega su dvije osobe srednjih godina i dvije mlade.

- Bolest im se pojavila još 21. ožujka te je zahvatila cijelu obitelj. S obzirom na vrlo blage simptome u vidu blago povišene temperature, ona nije bila prepoznata, nego su upućeni na testiranje tek kada se kod jednog člana obitelji pojavio jedan vrlo specifičan simptom - gubitak njuha. Što se tiče kontakata, oni se još uvijek epidemiološki obrađuju, budući da je od tada prošlo dosta vremena. ovisimo o povratnoj informaciji oboljelih osoba jesu li i s kim bile u bliskom kontaktu, a prema njihovim navodima, držali su se preporuka liječnika obiteljske medicine i liječili su se kod kuće - napomenuo je Vugrin.

Dodao je da nijedna od novooboljelih osoba u trenutku pojave simptoma nije bila pod mjerom samoizolacije, što dodatno naglašava potrebu pridržavanja svih higijenskih mjera i socijalnog distanciranja.

- U ovakvim situacijama, ako u samom startu ne reduciramo broj kontakata, i epidemiolozima će biti teže mapirati kontakte te će biti otežana provedba epidemioloških mjera. Prvozaraženog smo imali 2. ožujka, a 34 dana kasnije smo na 30 zaraženih osoba. Još uvijek imamo linearni rast. Bez obzira što proteklih pet dana nismo imali nijedan novi slučaj, nema opuštanja – naglasio je Vugrin.

Kudelić je dodao da je 30. evidentirana zaražena osoba srednje životne dobi, dobrog općeg stanja i s blažom kliničkom slikom, sa simptomima sličnim gripi, kao i većina bolesnika do sada.

- Iako obrada još traje, ni za tu osobu za sada nemamo podataka da bi bila u direktom kontaktu s oboljelom osobom – ukazao je ravnatelj bolnice govoreći o pojavi pacijenata s lokalnom transmisijom bolesti.

- To je ono čega se bojimo više od mjesec dana, da će se pojaviti slučajevi kod kojih nemamo definirani trenutak u kojem je došlo do zaraze. To je vrlo važna činjenica koju ne smijemo zanemariti. Do sada smo uvijek testirali kontakte i oboljeli su bili direktni kontakti prethodno potvrđenih pozitivnih osoba. Sada prvi put imamo osobe kod kojih nema tih uzroka, to su osobe koje su već neko vrijeme kod kuće, nisu bile u definiranoj samoizolaciji jer nije bilo potrebe, budući da nisu bile u dokazanom kontaktu, ali su se, nažalost, negdje zarazile. To je još jedna poruka svim građanima da se treba pridržavati svih mjera koje ističemo iz dana u dan - naglasio je Kudelić.

Podjednako diljem županije

Dodao je kako ipak veseli podatak da su svi pacijenti koji se liječe u OB Varaždin dobrog općeg stanja. Uglavnom je riječ o mlađim osobama i osobama srednje životne dobi, no na liječenju su i dvije osobe starije od 70 godina.

- Ni jedna osoba nema težu kliničku sliku, no činjenica je da osobe ostaju dugo pozitivne na koronavirus. Imamo pacijente kod kojih je prvi nalaz negativan, no drugi nalaz je bio pozitivan. Upravo iz tog razloga pripremili smo Studentski dom koji ima kapacitet za više od 200 takvih pacijenata, i tamo planiramo u slučaju širenja zaraze smještati pacijente s blažom kliničkom slikom. Dobro je i to da se, prema trenutnim podacima, na području Varaždinske županije ova epidemija ipak drži pod kontrolom i nemamo eksponencijalni rast oboljelih - rekao je Kudelić.

Istaknuo je da se u Varaždinskoj županiji ne može govoriti o pojavi pojedinih žarišta bolesti.

- Ne možemo žarištem prozvati mjesto odakle dolazi jedna obitelj. Dosad smo mogli vidjeti da, kad se u jednoj obitelji pojavi zaražena osoba, kroz par dana i ostale osobe budu pozitivne pa smo tako do sada u našoj bolnici liječili već nekoliko obitelji. No nema pravila, distribucija diljem županije je podjednaka – kazao je Kudelić.

Vrlo je vjerojatno, upozorio je, da će idućih dana porasti broj oboljelih zbog činjenice da posljednje oboljele osobe nisu bile u samoizolaciji.

- Naime, zabrinjavajuća je činjenica da ta bolest vrlo često prolazi asimptomatski, odnosno s blagom kliničkom slikom, kao i da su u bolnicu došle osobe koje su već nekoliko dana imale temperaturu. Tek tada je provedeno testiranje, jer prije nije bilo indikacija, budući da postoji puno različitih drugih bolesti koje započinju sličnom kliničkom slikom, a nismo imali epidemiološki podatak, jer se takva osoba nije javila liječniku. Dakle, postoji vjerojatnost da su te osobe, ako se nisu pridržavale svih preporuka, u međuvremenu i nekoga zarazile – istaknuo je.

- Zato još jednom pozivam građane da izbjegavaju socijalni kontakt, jer ako ste naizgled zdravi, to ne znači da niste zaraženi koronavirusom i da ga možda nećete proširiti na vašu obitelj, susjede i prijatelje, a tada će netko tko je stariji, imunokompromitiran ili lošeg zdravstvenog stanja u konačnici stradati od koronavirusa – apelirao je Kudelić.

Za Uskrs u - samoizolaciju!

U tjednu prije Uskrsa očekuje povratak većeg broja ljudi koji rade u inozemstvu. Iako ih je Ministarstvo vanjskih i europskih poslova pozvalo do daljnjega odgode putovanja u Hrvatsku, a ako ipak dođu, morat će u karantenu ili samoizolaciju.

- Svi koji se vraćaju moraju biti 14 dana u samoizolaciji. Apeliram na sve koji se vraćaju, iako su željni svojih obitelji i iako je Uskrs obiteljsko okupljanje, da se suzdrže nepotrebnog socijalnog kontakta da svoje bližnje ne bi izložili potencijalnoj zarazi. Efekte migracije koju očekujemo za Uskrs vidjet ćemo kroz 15-ak dana – napomenuo je Kudelić.